

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

6 V. Christus per suam passionem meruerit exaltari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

Ad secundum dicendum, quod Helias subleuatus est in celum æreum: non autem in celum empyreum qui est locus Sanctorum. Et similiter etiam Enoch raptus est ad paradysum terrestrem: ubi cum Helia simul creditur viuere vsque ad aduentum.

Ad tertium dicendum, quod (sicut supra dictum est) Christo baptizato aperti sunt celi, non propter ipsum Christum, cui semper patuit: sed ad significandum, quod celum aperitur baptizatis baptismi Christi, qui habet efficaciam ex passione ipsius.

Ad quartum dicendum, quod Christus sua passione meruit nobis introitum regni celestis, & impedimentum remouit. Sed per suam ascensionem nos quasi in possessionem regni celestis introduxit. Et ideo dicitur, quod ascendit pandens ier ante eos.

COMMENTARIUS.

In titulo huius articuli obseruandum est non esse omnino idē meriti nobis regnū cœlorum seu æternā beatitudinem, & aperiri nobis ianuam regni. Nam licet in hoc illud contineatur: non tamen conuertitur, Christus enim Angelis meruit regnum cœlorum: non tamen proprie eis aperuit ianuam regni, quā nūquam eis clausa fuit. Hominiibus autem per peccatum fuit clausa, per quod contraxerunt reatū æternæ damnationis, & carentiæ beatitudinis pro quo Christus condigne satis faciendo, ianuam regni nobis aperuit. Et ita in hac metaphora duplex ille effectus habetur explicatus meriti & satis factionis Christi pro nobis, continetur. Quia in re ferē non explicat effectum distinctum à præcedentibus. Solum in circumstantia temporis (vt ita dicam) nouum aliquid hoc loco addi potest.

Ianuam cœli per passionē Christi quomodo hominibus aperitur.

At quod intelligendum obseruandum est, dupliciter potuisse Christum aperire hominibus per suam passionem ianuam regni. Vno modo per passionem vel exhibitam, vel præuiſam. Nam sicut Deus propter satisfactionem Christi, & merita præuiſa contulit gratiam antiquis iustis, eisq; æternam penam remisit; ita etiam potuisset illis æternam beatitudinem conferre. Vnde sicut vere nunc dicuntur per passionem Christi iustificari; ita etiam vere dicerentur per eandem passionem ad regnum introduci; & cōsequēter diceretur ianuam regni per ipsam passionem eis aperta, quā per peccatum Adā fuerat clausa. Quod ergo passio Christi absolute abstrahendo ab hoc quod sit exhibitā, vel tātum præuiſa, aditum hominibus ad regnum aperuerit, certissimū est ex dictis demeritis, & satisfactione Christi, nec nouam habet questionem. Alio ergo modo intelligi potest, passionem Christi exhibitam statim aperuisse hominibus ianuam regni celestis: non tamen solum præuiſam, & in hoc sensu proprie tractatur, ac definitur hæc quæstio, & in ea, præter omnia quæ diximus de merito, & satisfactione Christi duæ aliæ catholicæ veritates includuntur. Prior est ante mortem Christi nulli hominū paruisse aditū ad æternam Beatitudinem obtinendam. Posterior est, à morte Christi omnes iustos, qui nil habent purgandum; statim introduci ad regnum cœlorū. Sed hæc posterior quæstio propriū locum habet in materia de beatitudine, & ideo, ne ab instituto more recedamus, in eum locum reijcienda est, præsertim cum ad explicanda Christi mysteria, & valorem meritum eius ferē nihil pertineat. Certum est enim ex principiis iam traditis, Christum exhibendo satisfactionem (quantum in se est) sufficientissime aperuisse ianuam regni, & abstulisse omne impedimentum, ad quē adeo, quantum est ex parte Christi, statim dari. An vero aliunde, vel ob alias causas differatur, alterius speculationis est, quamquam de fide sit non differri. Prior verō

quæstio poterat hoc loco disputari: tamen quia inferius occurrer commodior locus, cum agemus de statu & loco animæ Christi separatæ à corpore, ideo vsque in illum locum differenda est.

ARTICVLVS VI.

Virum Christum per suam passionem meruerit exaltari.

De sextum sic proceditur. Videtur, quod Christus per suam passionem non meruerit exaltari. Sicut enim cognitio veritatis est proprium Deo, ita & sublimitas: secundum illud Psalm. 112. Excelsus super omnes gentes Dominus, & super cœlos gloria eius. Sed Christus, secundum quod homo, habuit cognitionem omnīs veritatis, non ex aliquo merito præcedente, sed ex ipsa vnione D. i. & hominis: secundum illud Ioann. 1. Vidimus gloriam eius gloriam quasi vngentis à patre, plenum gratiæ, & veritatis. Ergo neque exaltationem habuit ex merito passionis, sed ex sola vnione.

275.
1. distinct. 18.
artic. 4. q. 3.

2. Præterea, Christus meruit sibi à primo instanti sue conceptionis, vt supra habitum est, non autem maior charitas fuit in eo tempore passionis, quam ante. Cum ergo claritas sit merendi principium, videtur, quod non magis meruerit per passionem suam exaltationem, quam ante.

3. Præterea. Gloria corporis resultat ex gloria animæ, vt Aug. dicit in Epistola ad Dioscorum. Sed Christus per passionem suam non meruit exaltationem quantum ad gloriam animæ quia anima eius fuit beata à primo instanti sue conceptionis. Ergo neq; etiam per passionem meruit exaltationem, quantum ad gloriam corporis.

Epi. 56. ante med. tom. 2.

Sed contra est, quod dicitur Philipp. 2. Factus est obediens vsq; ad mortem, mortem autem crucis, propter quod, & Deus exaltauit illum.

Respondendo dicendum, quod meritum importat quandam aequalitatem iustitiæ, vnde & Apostolus dicit Rom. 4. quod ei qui operatur merces imputatur secundum debitum. Cum autem aliquis ex sua iniusta voluntate sibi attribuit plus, quam sibi debeat, iustum est, vt diminuat etiam quantum ad id, quod sibi debebatur: sicut cum furatur quis vnā ouem, reddet quatuor, vt dicitur Exod. 22. Et hoc dicitur mereri, in quantum per hoc punitur eius iniusta voluntas. Ita etiam cum aliquis sibi ex iusta, voluntate subtrahit quod debebat habere meretur, vt sibi amplius superaddatur, quasi merces iusta voluntatis. Et inde est, quod sicut dicitur Luc. 14. Qui se humiliat, exaltabitur. Christus autem in sua passione seipsum humiliavit infra suam dignitatem, quantum ad quatuor. Primo quidem, quantum ad passionem, & mortem, cuius debitor non erat. Secundo, quantum ad locum, quia corpus eius positum est in sepulchro, & anima in inferno. Terrio, quantum ad confusionem, & opprobria, quæ sustinuit. Quarto, quantum ad hoc, quod est traditus humanæ potestati, secundum quod ipse dicit Pilato Ioann. 19. Non haberes in me potestatem, nisi datum tibi esset de super. Et ideo per suam passionem meruit exaltationem quantum ad quatuor. Primo quidem, quantum ad resurrectionem gloriosam: vnde dicitur in Psalm. 138. Tu cognouisti sessionem meam, id est, humilitatem meam passionis, & resurrectionem meam. Secundo, quantum ad ascensionem in cœlum: vnde dicitur Ephes. 4. Descendit primum in inferiores partes terræ: qui autem descendit, ipse est & qui ascendit super omnes cœlos. Tertio, quantum ad consessum paternæ dexteræ & manifestationem diuinitatis ipsius: secundum illud Isai. 53. Exaltabitur, & eleuabitur, & sublimis erit valde: sicut obstupuerunt super eum multi: sic inglorius eris inter viros affectus eius.

Et

Et

Et Philip. 2. dicitur. Factus est obediens usque ad mortem, mortem autem crucis: propter quod & Deus exaltauit illum, & dedit illi nomen: ut scilicet ab omnibus nominetur Deus, & omnes ei reuerentiam exhibeant sicut Deo. Et hoc est quod subditur, Ut in nomine Iesu omne genu flectatur, celestium, terrestrium, & infernorum. Quarto, quantum ad iudiciariam potestatem: dicitur enim Iob. 36. Causa tua quasi impij indicata est: causam, iudiciumque, recipies.

Ad primum ergo dicendum, quod principium merendi, est ex parte anime, corpus autem est instrumentum meritorij actus. Et ideo perfectio anime Christi, que fuit merendi principium non debuit in eo acquiri per meritum, sicut perfectio corporis, quod fuit passionis subiectum, & per hoc fuit ipse meriti instrumentum.

Ad secundum dicendum, quod per priora merita Christus meruit exaltationem ex parte ipsius anime cuius voluntas charitate, & alijs virtutibus informabatur. Sed in passione meruit suam exaltationem per modum cuiusdam recompensationis, etiam ex parte corporis: insum est enim, ut corpus quod fuerat ex charitate passioni subiectum, acciperet recompensationem in gloria.

Ad tertium dicendum, quod dispensatione quadam factum est in Christo, ut gloria anime ante passionem non redundaret ad corpus, ad hoc quod gloriam corporis honorabilius obtineret, quando eam per passionem meruisset. Gloriam autem anime differri non conueniebat, quia anima immediate vniebatur Verbo, unde decens erat, ut gloria repletur ab ipso Verbo: sed corpus vniebatur Verbo, mediante anima.

De hoc articulo egimus in priori tomo, disp. 40. sect. 3.

Hoc loco Bartholomæus Medina, prolixam instituit disputationem de medijs, quibus Christi merita hominibus applicantur, & cur quibusdam, non vero omnibus fructus infinitus meritorij Christi communicetur. Sed disputatio hæc neque huius loci est, neque vnam tantum Theologiæ materiam, sed plures easque grauissimas complectitur, de gratia, & iustificatione, de fide, & operibus, de Sacramentis de prædestinatione, ac reprobatione hominum, quæ omnia pro dignitate hoc loco tractare, satis per se constat, nec fieri posse, nec expedire: in summam vero ea redigere, & superuacaneum, & inutile. Quod vero ad præsentem rem spectat paucis verbis attigimus in priori tomo, disp. 4. sect. 3. in fine.

QVÆSTIO L.

De morte Christi, in sex articulos diuisa.

Einde considerandum est de morte Christi. Et circa hoc queruntur sex.

Primo, virum conueniens fuerit Christum mori.

Secundo, virum per mortem fuerit separata diuinitas à carne.

Tertio, virum fuerit separata diuinitas ab anima.

Quarto, virum Christus in triduo mortis fuerit homo.

Quinto, virum corpus eius fuerit idem numero viuum, & mortuum.

Sexto, virum mors eius sit aliquid operata ad nostram salutem.

ARTICVLVS I.

Virum conueniens fuerit Christum mori.

278.
Infr. que 51.
Art. I. Cor. 4

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod non fuerit conueniens Christum mori. Illud enim quod est primum principium in aliquo genere, non

A dispositus per illud quod est contrarium illi generi: sicut ignis non est frigidus. Sed qui est principium caloris, nunquam potest esse frigidus. Sed qui est principium omnis vite, secundum illud Psalm. 35. Apud de est fons vite. Ergo videtur, quod non fuerit conueniens Christum mori.

2. Præterea maior est defectus mortis, quam morbi: quia per morbum peruenitur ad mortem. Sed non fuit conueniens Christum aliquo morbo languescere: ut Chrysost. dicit. Ergo etiam non fuit conueniens Christum mori.

3. Præterea, Dominus dicit, Ioan. 10. Ego veni ut vitam habeant, & abundantius habeant. Sed oppositum non perducit ad oppositum. Ergo videtur, quod non fuerit conueniens Christum mori.

Sed contra est, quod dicitur Ioan. 11. Expedi vobis, ut vnus homo moriatur pro populo, & non tota gens pereat. Quod quidem Caiphas propheticè dixit, ut Euangelista testatur.

Respondetur dicendum, quod conueniens fuit Christum mori: Primo quidem ad satisfaciendum pro humano genere, quod erat morti adiudicatum propter peccatum: secundum illud Gen. 2. Quacunque die comederitis, morte moriemini. Est autem conueniens satisfaciendi pro alio modus, cum aliquis se subijcit pœnis, quam alius meruit. Et ideo Christus mori voluit, ut moriendo, pro nobis satisfaceret, secundum illud 1. Petr. 3. Christus semel pro peccatis nostris mortuus est. Secundum ad ostendendum veritatem naturæ assumptæ: sicut enim Eusebius dicit. Si aliter post conuersationem cum hominibus, euascentis subito euolaret fugiens mortem, ab omnibus compararetur phantasmati. Tertio, ut moriendo nos à timore mortis liberaret: unde dicitur ad Hebr. 2. quod communicabit carni, & sanguini, ut per mortem destrueret eum, qui habebat mortis imperium, id est, diabolus, & liberaret eos, qui timore mortis per totam vitam obnoxij erant seruituti. Quarto, ut corporaliter moriendo similitudinem peccati, id est, pœnalitatis, daret nobis exemplum moriendi spiritualiter peccato, unde dicitur Rom. 6. Quod enim mortuus est peccato, mortuus est semel: quod autem viuus, viuus Deo: ita & vos existimate mortuos quidem esse peccato, viuentes autem Deo. Quinto, ut à mortuis resurgendo, & virtutem suam ostenderet, quia mortem superauit, & nobis spem resurgendi à mortuis daret. Vnde Apostolus dicit 1. ad Cor. 15. Si Christus pradicatur, quod resurrexit à mortuis, quomodo quidam in vobis dicunt, quod resurrectio mortuorum non est.

Ad primum ergo dicendum, quod Christus est fons vite a secundum quod Deus, non autem secundum quod homo: mortuus est autem secundum quod homo: non secundum quod Deus. Vnde August. dicit contra Feliciam. Absit, quod Christus sic senserit mortem, ut quantum in se est vitam, vitam perdidit: si enim hoc ita esset, vite fons aruisset. Sensit ergo mortem participatione humani affectus, quem sponte susceperat: non natura sua perdidit potentiam, per quam cuncta viuificat.

Ad secundum dicendum, quod Christus non sustinuit mortem ex morbo prouenientem, ne videretur ex necessitate mori propter infirmitatem naturæ. Sed sustinuit mortem ab exteriori illatam, cui se spontaneum obtulit, ut mors eius volens ariam ostenderetur.

Ad tertium dicendum, quod vnum oppositum per se non ducit ad aliud: sed quandoque per accidens: sicut frigidum, quandoque per accidens calefacit. Et hoc modo Christus per suam mortem nos perduxit ad vitam, dum sua morte, mortem nostram destruxit: sicut ille, qui pœnam pro alio sustinet, remouet pœnam eius.

COMMENTARIVS.

Hic articulus nullam indiget expositione. Nam congruentia, quas D. Thom. assert, sunt perspicue, & de illis, atque alijs videri possunt sententiæ Patrum quas supra retulimus agentes de passione, & crucifixione. Nam eadem est horum omnium ratio